

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за „професор” по научната специалност Селекция и семепроизводство на културните растения, обявен в ДВ бр. 7 от 25.01.2022 год. с кандидат доц. д-р Светла Димитрова Янчева

от проф. д-р Аргир Тодоров Живондов- специалност Селекция и семепроизводство на културните растения, определен съгласно Заповед № РД -16-368/28.03.2022 год. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив за член на научното жури

1. Кратко представяне на кандидата.

Доц. д-р Светла Димитрова Янчева е родена на 15.06.1962 г. в гр. София. През 1989 г. завършва Висш селскостопански институт в гр. Пловдив. От 1991 до 1994 г. е редовен докторант към Института по генетично инженерство в гр. Костинброд, в резултат на което обучение през 1997 г. придобива образователна и научна степен Доктор. Основното кариерно развитие на кандидата преминава в катедра Генетика и селекция към АУ – Пловдив, където от 2008 г. заема АД Доцент. От 2020 г. е доцент към катедра Лозарство и овощарство в същия университет. От 2016 г. до сега е Заместник Ректор на АУ – Пловдив. От началото на февруари до средата на май 2017 г. за кратко е била Заместник Министър на МЗХ. През периода 2012-2016 г. е била Председател на Общото събрание на АУ –Пловдив. Изнасяла е лекции и е извеждала упражнения не само пред студенти от АУ – Пловдив, но и в пет университета извън страната. Провела е множество специализации в различни страни. Обучавала е докторанти, дипломанти и специализанти. Участвала е в над 30 международни и национални симпозиуми и конференции. Член е на издателски бордове на международни и български научни списания. Притежава отлични компютърни умения, владее отлично английски и руски езици.

2. Общо описание на научната продукция.

В конкурса за „професор” доц. Светла Янчева участва с обща продукция от 39 труда, от които:

- Публикации с импакт фактор – 10 броя и
- Публикации с импакт ранг – 13 броя

Групиране на научните трудове:

- Научни статии - 33 броя
- Студии - 1 брой
- Глава от колективна монография - 2 броя
- Книги - 1 брой
- Учебни ръководства - 2 броя

Личното участие на кандидата в посочените 39 труда се разпределя по следния начин: Първи и самостоятелен автор в 13 броя, втори автор - 8 броя, трети и следващ автор - 18 броя.

За изготвяне на становището подлежат на разглеждане всичките 39 броя трудове.

3. Преподавателска дейност

Доц. д-р Светла Янчева е преподавател в АУ – Пловдив от 1998 г. с общ преподавателски стаж от 23 години и 9 месеца. Само през последните пет години, приравнени в упражнения, преподавателските часове възлизат общо на 2119,5 часа. По програма Еразъм+ за периода първи семестър на 2011-2012 академична година до първи семестър на 2021-2022 г. е извела на английски език общо 300 часа лекции и 315 часа упражнения по пет дисциплини. През периода 2010-2021 г. е провела Еразъм+ мобилности към Център за международна дейност при АУ-Пловдив, включваща обучение и преподаване в университети и институти в Испания, Гърция, Чехия, Хърватска, Полша и Словения. В рамките на участието на кандидата в проект Въвеждане на електронни форми на обучение в АУ – Пловдив е разработила и публикувала учебник в електронна форма по дисциплината Растителни биотехнологии. Ръководила е трима докторанти успешно защитили докторска дисертация. Била е научен ръководител на други трима докторанти, единият от които е отчислен с право на защита. Ръководила е дипломанти и специализанти. Участвала е в състава на 9 научни журита като рецензент или със становище. Взела е участие в извеждането на общо 20 учебни програми, част от които са извеждани на английски език.

4. Научноизследователска дейност.

Основните направления в трудовете на кандидата по настоящия конкурс обхващат разработването и оптимизирането на различни биотехнологични методи като микроразмножаване, регенерационни системи за соматичен ембриогенез и органогенез, калусни и клетъчни култури, както и прилагане на подпомогната от молекулярни маркери селекция при различни растителни видове. Отчетено е тяхното значение в теоретичен и практичен аспект за успеваемостта и приложението на биотехнологичната наука в развитието на земеделието. Основните приноси в научните разработки на доц. Янчева са систематизирани в три групи. Най-голямата от тях включва научно-приложни приноси с оригинален характер, което лично оценявам високо, тъй като точно тези приноси предоставят възможности за пряко подпомагане развитието на земеделието и ускоряването на селекционния процес.

Като по-значими от тях считам следните:

- Чрез умело съчетаване на класически селекционни методи и прилагане на маркер асистирана селекция е създаден нов сорт пипер “ Десислава” с два пъти по-високо съдържание на бетакаротен;
- Създадени са ефективни протоколи за микроразмножаване на основните български сортове малини;
- С голямо практическо приложение за индустриализацията на микроразмножителния процес е разработена опростена система за микроразмножаване на малина;
- Разработена е ефективна система за микроразмножаване на междувидов хибрид тайбери;
- Създадена е оптимизирана опростена система за микроразмножаване на лозови сортове и подложки с цел получаване на предбазов посадъчен материал;

- Създаден е надежден ин витро протокол за адвентивна органогенеза при четири ценни диворастящи вида – ягода, малина, черна и червена боровинка;
- Разработен е експериментален протокол за ин витро размножаване на три генотипа пауловния;
- Разработен е PCR – базиран маркер за ранна селекция на пипер с високо съдържание на бета каротен.

За значимостта на получените резултати в изследователската дейност се съди главно от степента на цитируемост. До февруари 2022 г. са представени от кандидата общо 167 броя цитирания, като пет от публикациите са цитирани многократно. Представения висок обем цитирания красноречиво показва, че кандидатът е с висока степен на разпознаваемост в научните среди в страната и извън нейните предели.

Инициативността и уменията за ръководене на научни изследвания при всеки изследовател се определят в най-голяма степен от участията му в научни проекти и програми. Доц. Янчева е участвала в разработването на общо 21 международни научни и образователни проекти, на 9 от които е била ръководител.

5. Забележки и препоръки.

Създаването на нов сорт гарантира получаване на нов оригинален продукт, който не е резултат от рутинно изследване или обикновено проучване. С пълна убеденост считам, че мястото му в приносите не е последното, както е поместен, а с това върхово селекционно постижение същите трябва да започват.

6. Заключение.

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че доц. д-р Светла Янчева отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение. Минималните национални критерии за АД професор от всички групи са покрити, като при някои групи същите са преизпълнени значително.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ изследователска и преподавателска дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Лозаро-градинарство при Аграрен университет – Пловдив да избере доц. д-р Светла Янчева за „**професор**” по научната специалност “Селекция и семепроизводство на културните растения”.

Дата: 08.05.2022 г.
Гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:.....

(Проф. д-р Аргир Живондов)